

**LİMİTED ŞİRKET ORTAKLARININ
ŞİRKETİN KAMU BORÇLARINDAN DOĞAN SORUMLULUĞU HAKKINDA
-HUKUK BÜLTENİ-**

BÜLTEN TARİHİ: 10/08/2022

I. LİMİTED ŞİRKET ORTAKLARININ KAMU BORÇLARINDAN DOĞAN SORUMLULUĞU

A. GENEL OLARAK

Kuruluşundaki kolaylıklar dolayısıyla Türkiye’de en çok tercih edilen şirket türü limited şirketlerdir. Limited şirketlerde kural olarak limited şirket ortaklarının şirketin borçlarından doğan sorumluluğu, getirmeyi taahhüt ettikleri esas sermaye payları, esas sözleşmede belirlenen ek ödeme ve yan edim yükümlülükleri ile sınırlıdır. Fakat 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun (“AATUHK”) 35. maddesi ile bu duruma bir istisna getirilmiş ve limited şirket ortaklarına kanuni şartların oluşması halinde sermaye taahhüdünün dışında ayrıca sorumluluk yüklenmiştir. Bu şekilde kamu kurumlarına diğer alacaklılara oranla imtiyaz sağlandığı söylenebilir¹.

B. SORUMLULUĞUN ŞARTLARI, KAPSAM VE SINIRI

1. Genel Olarak

Kamu borçlarından sorumluluk aşamalı bir şekilde ortaklara gelir. İlk aşamada sorumluluk şirkete aittir². Kamu borcu şirketten tahsil edilemezse veya tahsil edilemeyeceği kesinleşmişse kamu alacaklısı müdür veya müdürlere de başvurabilir (vergi sorumlusu)³. Kamu borcunun vergi sorumlusundan tahsil edilememesi veya edilme olanağının bulunmaması durumunda ise bu durum aciz fişi veya aciz vesikası ile belirlenir ve ortaklara da başvurulabilir⁴. Burada da ortakların sorumluluğu müteselsil olmayıp her bir ortak için sorumluluk kendisine ait olan

¹ Oruç Hami Şener, Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku, Ankara, Seçkin Yayınları, 2017, s. 867.

² Bozkurt, s. 567.

³ Bozkurt, s. 567.

⁴ Şener, s. 867.

sermaye payı oranındadır⁵. Şirketin tasfiye olması, hukuki varlığının sona ermesi, o tarihteki ortakların daha önce doğan sorumluluklarını ortadan kaldırmaz⁶.

2. Kanuni Temsilcilerin Sorumluluğu İle Ortakları Sorumluluğu Arasındaki İlişki

Vergi Usul Kanunu (“VUK”) m. 10’da ve AATUHK’nin 35. maddesinde limited şirketin kanuni temsilcilerinin kamu borçlarından doğan sorumluluğu düzenlenmiştir⁷. Kamu borcunun ödenmemesi neticesinde hem şirketin kanuni temsilcilerinin hem şirket ortaklarının sorumlu olmaları karşısında, bunlardan herhangi birine öncelikle başvurulmasının zorunlu olup olmadığı meselesi tartışmalara konu edilmiştir.

Danıştay dairelerinde amme alacakları için öncelikle kanuni temsilcinin takip edilip edilmemesi konusu çeşitli zamanlarda farklı kararlar vermek suretiyle ihtilaf oluşturmuştur. Danıştay’ın 20.06.2019 tarih ve 30807 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan, 11.12.2018 T., 2013/1 E. ve 2018/1 K. sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı ile bu ihtilaflar giderilmiştir. Söz konusu kararlar Danıştay limited şirket tüzel kişiliğinden tahsil edilemeyen veya edilemeyeceği anlaşılan vergi borcunun takip ve tahsiline ilişkin olarak VUK ve AATUHK’de, kanuni temsilci ile ortak arasında bir öncelik sıralaması bulunmadığından, limited şirketin vergi borcunun tahsilinde ortağın takibine başlanabilmesi için kanuni temsilcinin takibinin gerekli olmadığı yönünde oy çokluğuyla karar vermiştir. Bu karar neticesinde müdürler ve ortakların, şirketin kamu borçlarından dolayı ikinci derecede ve birinci sırada sorumlu olarak aynı anda takip edilebileceğini ifade etmek gerekmektedir.

C. LİMİTED ŞİRKETLERDE ORTAKLIK PAYININ DEVRİNİN SORUMLULUĞA ETKİSİ

1. Pay Devrinin Kamu Borcuna Etkisi

Kamu alacakları bakımından limited şirketlerde ortağın sermaye payını devretmesi hali de kanun koyucu tarafından düzenlenmiştir. AATUHK’un 35. maddesinin ikinci fıkrası “*Ortağın şirketteki sermaye payını devretmesi halinde, payı devreden ve devralan şahıslar devir öncesine ait amme alacaklarının ödenmesinden birinci fıkra hükmüne göre müteselsilen sorumlu tutulur.*” şeklinde bu sorumluluğu düzenlemiş olup buradaki sorumluluk ikinci dereceden ve sermaye payı oranında olan bir sorumluluktur⁸. Kanun burada payın devredilmesinden önceki amme alacaklarını düzenlemiştir. Yani pay devrinden sonra oluşan amme alacakları için payını devreden ortağın bir sorumluluğu olmayıp payı devralanın (yeni ortak) sorumluluğu söz konusu

⁵ Şener, s. 867.

⁶ Tamer Budak/Selami Er, Limited Şirket Ortaklarının Kamu Alacağına İlişkin Sorumluluklarının Değerlendirilmesi, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 4, Sayı 2, 2013, s. 98.

⁷ Raziye Aksu Özkan, Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunun 26.06.2019 Tarihli ve E. 2013/1, K. 2018/1 Sayılı Kararı Işığında Limited Şirketlerde Kamu Borçlarından Doğan Sorumluluğun İncelenmesi, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, Cilt 6, Sayı 1, 2020, s. 2.

⁸ Şener, s. 867.

olacaktır. Pay devrinin gerçekleştiği devirdeki amme alacaklarından uzunca bir müddet sorumluluk payını devreden ortak için geçerlidir.

2. Pay Devri Halinde Ortakların Birbirlerine Karşı Sorumluluğu

Payı devralanın, payı devreden zamanında oluşan amme borçlarına yaptığı ödemeleri payı devredene rücu etmesi kural olarak mümkün değildir. Bunun için devir sözleşmesinde düzenleme yapmalıdır⁹. Yargıtay da bir kararında (11. HD, 11.06.2013, E. 2011/9722, K. 2013/12168) bu durumdan bahsetmiştir. Özetle şirketteki payını bütün hak ve yükümlülükleriyle ve bütün aktif ve pasifleriyle birlikte devreden ortağın ortak sıfatının kalmayıp sözleşmede gerek kamu gerekse özel borçlardan bir sorumluluk kaydının bulunmadığını ve dolayısıyla her ne kadar ortaklığını devir ettiği şirketin idareye karşı borcundan dolayı idareye karşı sorumluluğu devam etmekteyse de devir sözleşmesi akdettiği davacıya karşı herhangi bir sorumluluk üstlenmediği, davacının, davalıya rücu hakkı bulunmadığını ve sonradan devralanın önceki ortağa amme alacakları dolayısıyla rücu talebinde bulunmasının reddedilmesi gerektiğini söylemiştir.

II. SONUÇ

Limited şirketler ortaklarının kamu borçlarından doğan bir takım sorumlulukları vardır. Limited şirketlerin kamu borçları için öncelikle şirkete başvurulur. Daha sonra kanuni temsilci veya ortaklara gidilebilir. Pay devri, şirket tasfiyesi halinde de ortaklar bu sorumluluklarla bağlı kalmaya devam eder. Payı devralan devraldığı tarihte tahakkuk etmiş kamu borçlarından dolayı -kural olarak- devredene rücu edemez meğerki pay devri sözleşmesinde rücu edebileceğine dair aralarında bir hüküm kararlaştırılmış olsun.

Saygılarımızla

Forensis Hukuk Bürosu

Not: Bültenimizde yer verilen açıklamalar, ilgili mevzuat çerçevesinde konuyu genel hatlarıyla ele alır tarzda hazırlanmıştır. Size özel detaylı bilgi için bir hukuk bürosuyla bağlantıya geçmenizi tavsiye ederiz.

⁹ Şener, s. 868.